

Uyà, el poeta pensador

Text > ALBA CARMONA

Un poeta pensador o un pensador poeta. A Josep Maria Uyà (Sabadell, 1960 - Monells, 2019), bé, a JMa Uyà, que era com li agradava signar, poques etiquetes poden definir-lo, perquè va ser poeta, assagista i traductor, però també professor, articulista i dramaturg. Totes les cares d'aquest Uyà polièdric, però, tenen en comú un pensament profund al darrere, una recerca de respostes tot i ser conscient que no hi són.

La família, la Fundació Fita —on va impartir diversos cursos amb Joaquim Jubert— i Edicions Cal·lígraf treballen des de fa temps perquè l'obra d'Uyà continuï viva cinc anys després de la seva mort. Als treballs pòstums del sabadellenc publicats els darrers anys, com *El flâneur a la finestra: Novel·la del coneixement*, volums I i II (Cal·lígraf, 2021) —coescrits amb Jubert— i l'assaig filosòfic *Tractat de la ignorància* (Cal·lígraf, 2022), s'hi ha sumat recentment *Obra poètica 1989-2019*, un recull de tota la poesia que va deixar escrita al llarg de quaranta anys.

Dividit en quatre parts, el nou volum del segell figuerenc inclou poesia publicada i inèdita, així com tres poemes dramàtics i un extens estudi crític a càrrec del curador, Jordi Botella, que, llibre rere llibre i gairebé poema rere

poema, desgrana les claus i referències per introduir-se en uns versos que, tot i no ser complexos, són densos per les múltiples capes que li aporta la basculació constant de l'autor entre les seves contradiccions.

La primera part del recull, *Ànima civil*, col·lecta els poemaris *Dèiem ànima civil* i *Ànima civil 1990-1999 i 2000-2007*, uns volums batejats amb un oxímoron que remet a un Josep Maria Uyà emmarcat sempre en la tensió entre la consciència interior i la preocupació per la societat, entre el jo i el nosaltres. Als tres llibres del cicle que va publicar, se n'hi afegeix un altre que aplega els poemes escrits entre el 2007 i el 2014, un treball en procés que en manté l'esperit, si bé és més dispers, perquè li va mancar la revisió final de l'autor.

El segon apartat en compila la poesia dramàtica, amb la trilogia formada per *Noces del sentit* (1997), *Sa Nitja* (1999-2001) i *Rèquiem* (2005-2009) i les dues darreres parts, més material inèdit: divuit odes datades entre 2015 i 2019 i nou poemes esparsos.

«Després d'haver revisat les quatre dècades que dedicà JMa Uyà a la construcció de la seva obra poètica, tres paraules em vingueren al cap: error, mentida i silenci», afirma Botella a l'inici de l'estudi crític. Les paraules

viure». Sens dubte, una invitació directa de l'autora perquè ens aturem a copsar tot el que una asseveració contundent i arriscada com aquesta implica.

Aquesta cerca de Camps d'una certa profunditat existencial il·lumina tota la narració i l'enlaira per sobre de la trivialitat aparent dels fets que hi relata. Per descomptat, hi ha sentències més encertades que d'altres, però la intencionalitat per part de l'autora és diàfana i reeixida.

Un capítol és el quart volum de la col·lecció «Brunzits» de Columna Edicions, que neix sota la batuta de la popular creadora de continguts Juliana Canet. Una iniciativa literària que sembla

respondre a les necessitats d'allò que en màrqueting s'anomena un *nínxol de mercat*. Un concepte essencial dels manuals de tècniques de venda que, a causa del tema de l'obra que ens ocupa, hi encaixa com l'anell al dit, ja que la incitació i el fil conductor del relat és una defunció.

Un traspàs, el de l'avi, que és llei de vida i que serveix a Camps per fer sonar la seva veu jove (requisit imprescindible per formar part de «Brunzits») amb una història propera i universal que s'emmarca en aquesta tendència literària encapçalada per la triomfal autora irlandesa Sally Rooney, que ha impulsat l'obra d'altres autors i autores mil·lennistes.



UYÀ, Josep Maria.
Obra poètica 1989-2019.
Figueres: Edicions Cal·lígraf,
2024. 540 p.

que escrivia el mateix autor al pròleg del seu primer poemari, l'any 1989, van resultar premonitòries per entendre tot el que vindria després: «El poeta, per més que diguin, vol trobar el que no existeix, i com que no ho troba, es dedica a construir un monument laberíntic al seu propi desencís. De vegades passa, però, que en aquest caminar desorientat el poeta troba una veu que no és només seva, una veu més fonda que la persona comuna, que l'obliga sense retorn a continuar, malgrat l'evidència del mal paper i del fet que està lluitant amb el silenci».



CAMPS, Berta. **Un capítol.**
Barcelona: Columna Edicions,
2024. 120 p.